

Czemu służą regulaminy?

WIEDZA W PIGUŁCE

Regulamin to zbiór zasad, których należy przestrzegać w pewnej sytuacji. Zawiera prawa i obowiązki jej uczestników. Może dotyczyć zachowania w jakimś miejscu, np. na basenie lub ścianie wspinaczkowej. Regulaminy mogą też określać, jak korzystać z danej rzeczy lub usługi, np. sklepu internetowego czy portalu społecznościowego.

Po co nam regulaminy?

Świat zupełnie pozbawiony reguł zachowania byłby bardzo nieuporządkowany i niebezpieczny. Dzięki regulaminom każdy wie, co powinien robić, żeby działać jak najlepiej i nie wchodzić innym w drogę.

Wyobraź sobie choćby, że na pewnym basenie nikt nie przestrzega regulaminu. Dzieci skaczą do wody na główkę i biegają po mokrych kafelkach. Nie dość, że mogą sobie coś zrobić, to jeszcze zagrażają innym pływającym. Ratownicy nie są w stanie pomóc tak wielu osobom naraz. Takie miejsce byłoby bardzo niebezpieczne, a korzystanie z niego uciążliwe.

Mimo że regulamin wydaje się ograniczać naszą swobodę, tak naprawdę **umożliwia nam sprawne korzystanie z ogólnodostępnych usług**.

Dzięki regulaminom możemy też szybko sprawdzić, jak coś działa. Na przykład: kiedy chcemy kupić pewną rzecz przez internet, w regulaminie szybko sprawdzimy różne ważne informacje. Dowiemy się, jak może zostać przesłany towar, jak dokonać płatności albo zwrotu. Dzięki regulaminowi nie jesteśmy zagubieni w nowym miejscu czy robiąc coś po raz pierwszy.

Kłopoty z regulaminami

Regulaminy są umowami, a użytkownicy zobowiązują się do ich przestrzegania. Zwykle, aby były ważne, muszą być napisane odpowiednim **językiem prawnych regulacji**. Wynikają z tego ich następujące cechy:

- są długie;
- zawierają trudne słowa i skomplikowane zdania;
- są podzielone na części — paragrafy;
- napisane są często małą czcionką i nie są zbyt czytelne.

Wszystko to sprawia, że dosyć **trudno je zrozumieć**. Mimo to, jeśli godzimy się na jakiś regulamin, powinniśmy znać jego treść. **Jego nieprzestrzeganie może nieść ze sobą poważne konsekwencje**.

Dlatego lepiej **nie akceptować regulaminów lekkomyślnie**. Lepiej **poprosić dorosłego o pomoc** w decyzji, zanim wyrazisz zgodę na podporządkowanie się zasadom jakiegoś regulaminu.

POMYSŁ NA LEKCJĘ

Regulaminy stały się dla nas codziennością i coraz rzadziej zwracamy na nie uwagę w świecie rzeczywistym. Podobnie w internecie pojawiają się wszędzie, a my czasem pochopnie je akceptujemy. Lekcja pokazuje, czym są regulaminy i w jakich sytuacjach możemy je spotkać. Uczestnicy i uczestniczki, biorąc udział w aktywnościach, przekonują się, jakie konsekwencje mogą się pojawić w przypadku nieprzestrzegania regulaminów. Sami też tworzą własny regulamin gry.

Cele operacyjne

Uczestniczki i uczestnicy:

- wiedzą, czym jest regulamin i czym się charakteryzuje;
- potrafią wskazać sytuacje, w których spotykamy się z regulaminami;
- wiedzą, że regulaminy występują także w internecie, i są świadomi, w jaki sposób się je akceptuje;
- wiedzą, że za nieprzestrzeganie regulaminu mogą grozić określone w nim konsekwencje;
- potrafią przygotować prosty regulamin gry.

Przebieg zajęć

1.

Czas: 5 min
Forma: rozmowa
Pomoce: brak

Poproś uczestników i uczestniczki, aby wyobrazili sobie, że w ich klasie pojawia się przybysz z kosmosu i chciałby dowiedzieć się jak najwięcej o życiu na Ziemi. Ma ze sobą listę zadań do wykonania: przejazd metrem, pływanie na basenie, kierowanie samochodem, udział w konkursie plastycznym. Problem w tym, że nasz gość nie wie, co powinien zrobić, w jaki sposób może wykonać powierzone mu zadania. Skąd może się dowiedzieć, jak korzystać się z metra, co zabrać na basen i jak się tam zachować, jak poruszać się na ulicy samochodem, co oznaczają znaki drogowe? Zapytaj, co może mu w tym pomóc. Powiedz, że w wielu sytuacjach pomagają nam regulaminy, które określają reguły zachowania się lub korzystania z przestrzeni, urządzeń i sprzętów, np. regulamin korzystania z komunikacji miejskiej.

2.

Czas: 15 min
Forma: praca w parach
Pomoce:

Zwróć uwagę, że regulaminy spotykamy często w codziennym życiu. Zapytaj, jakie przykłady regulaminów znają uczestniczki i uczestnicy, np. regulamin korzystania z komunikacji miejskiej, uczestnictwa w konkursie, korzystania z placu zabaw. Pokaż regulamin znany uczestnikom i uczestniczkom z życia szkoły. Stwórz pary i rozdaj losy z nazwami regulaminów. Możesz skorzystać z **materiału pomocniczego „Nazwy regulaminów – losy”**. Zadaniem pary jest wymyślenie trzech zasad wylosowanego regulaminu, a następnie przedstawienie ich grupie. Grupa musi zgadnąć, którego regulaminu mogą dotyczyć wymyślone zasady. Zwróć uwagę, że regulaminy często określają zasady bezpieczeństwa, pomagają dowiedzieć się, w jaki sposób możemy z czegoś korzystać, określają nasze prawa i obowiązki względem innych osób.

3.

Czas: 13 min
Forma: burza mózgów
Pomoce: **materiał pomocniczy**
„Przykłady regulaminów”

Rozdaj parom przykładowe regulaminy (**materiał pomocniczy „Przykłady regulaminów”**), aby pokazać, jak wyglądają graficznie i czym mogą się charakteryzować. Porozmawiaj o tym, co dzieci zauważyły, np. że są podzielone na części, które nazywamy paragrafami, są długie, czasem mało czytelne – pisane małym druczkiem, zawierają często dużo skomplikowanych słów. Zauważ, że regulaminy mogą dotyczyć świata rzeczywistego oraz internetu, np. gdy gramy w grę, korzystamy z portalu społecznościowego lub chcemy dokonać zakupu w sklepie internetowym. Zawsze tego typu aktywności w internecie wiążą się z wyrażeniem zgody lub nie na regulamin, który pojawia się na ekranie. Zapytaj, co powinniśmy zrobić, gdy pojawi się regulamin. Podkreśl, że zawsze należy poprosić o pomoc osobę dorosłą, która po przeczytaniu treści regulaminu zdecyduje, czy można go zaakceptować.

Porozmawiaj z uczestnikami i uczestniczkami o tym, jakie konsekwencje mogą nas spotkać, gdy pochopnie zaakceptujemy regulamin lub nie będziemy się do niego stosować. Zapytaj, dlaczego trzeba czytać regulaminy. Powiedz, że czasem akceptacja regulaminu (np. w grach) wiąże się dodatkowymi opłatami, które będą musieli ponieść rodzice lub opiekunowie. Jeśli pochopnie udzielimy zgody, nasze dane, zdjęcia mogą być dowolnie wykorzystywane i przekazywane innym np. przez administratora portalu społecznościowego. Odwołaj się do regulaminów, które były oglądane wcześniej, zwróć uwagę, jak dużo w nich skomplikowanych sformułowań, dlatego tak ważna jest tutaj ostrożność i sprawdzenie treści przez osobę dorosłą.

4.

Czas: 10 min
Forma: praca indywidualna
Pomoce: **karta pracy „Regulamin gry w Królestwo”**

Rozdaj karty pracy z przykładowym regulaminem prostej gry (**karta pracy „Regulamin gry w Królestwo”**), z jakim możemy się spotkać np. w internecie. Poproś, aby każdy się z nim zapoznał. Następnie wspólnie odczytajcie paragrafy, wstawiając brakujące słowa. Podsumuj, że regulaminy dbają także o użytkowników gry oraz o przestrzeganie zasad netykiety, czyli zachowania się w internecie.

5.

Czas: 2 min
Forma: praca indywidualna
Pomoce: „Wiedza w pigułce”, klej, nożyczki

Na zakończenie poproś o wklejenie do zeszytu podsumowania z załącznika „Wiedza w pigułce”, który zawiera najważniejsze informacje z lekcji.

Ewaluacja

Czy po przeprowadzeniu zajęć ich uczestniczki i uczestnicy:

- rozumieją, czym jest regulamin i czym się charakteryzuje;
- potrafią wskazać sytuacje, w których spotykamy się z regulaminami;

- rozumieją, że regulaminy występują także w internecie, oraz mają świadomość, jaki sposób się je akceptuje;
- rozumieją, że za nieprzestrzeganie regulaminu mogą grozić określone w nim konsekwencje;
- potrafią przygotować prosty regulamin gry?

Opcje dodatkowe

Jeśli masz więcej czasu, możesz poprosić grupę, aby samodzielnie wymyśliła regulamin w formie rysunkowej dotyczący korzystania z jakiejś przestrzeni w szkole. Prace mogą zostać zaprezentowane w formie wystawy lub wklejone do gazetki szkolnej.

MATERIAŁY

- materiał pomocniczy „Nazwy regulaminów – losy”
- materiał pomocniczy „Przykłady regulaminów”
- karta pracy „Regulamin gry w Królestwo”

ZADANIE DLA UCZNIA

Zadanie 1.

Oznacz zdania jako prawdziwe lub fałszywe.

- Użytkownik może zmieniać regulamin podczas czytania. [rozwiązanie: fałsz] [Prawda/Fałsz]
- Zawsze trzeba czytać regulamin, zanim się go zaakceptuje. [rozwiązanie: prawda] [Prawda/Fałsz]
- Można nie zgodzić się na akceptację regulaminu w internecie. [rozwiązanie: prawda] [Prawda/Fałsz]
- Zawsze trzeba pytać osobę dorosłą przed akceptacją regulaminu. [rozwiązanie: prawda] [Prawda/Fałsz]

SŁOWNICZEK

- **regulamin:** zbiór zasad, których należy przestrzegać w pewnej sytuacji. Zawiera prawa i obowiązki jej uczestników. Może dotyczyć zachowania w jakimś miejscu, np. na basenie lub ścianie wspinaczkowej. Regulaminy mogą też określać, jak korzystać z danej rzeczy lub usługi, np. sklepu internetowego czy portalu społecznościowego.
- **umowa:** porozumienie i zgoda na wspólne wykonanie jakiejś czynności lub rzeczy

Tekst: Urszula Dobrowolska, scenariusz: Monika Prus-Głaszczka, konsultacja merytoryczna: Wojciech Budzisz. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez Fundację Nowoczesna Polska.

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/czemu-sluzu-regulaminy/>.

Publikacja zrealizowana w ramach projektu Cybernauci – kompleksowy projekt kształtowania bezpiecznych zachowań w sieci, finansowanego ze środków Ministra Edukacji Narodowej.

Podstawa programowa:

Język polski, II poziom edukacyjny

Cele kształcenia

Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

Zajęcia komputerowe, II poziom edukacyjny

Cele kształcenia

V. Wykorzystywanie komputera do poszerzania wiedzy i umiejętności z różnych dziedzin, a także do rozwijania zainteresowań.

Podstawa programowa 2017:

Informatyka, IV-VI klasa

Treści nauczania

Uczeń posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Uczeń wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich.

Wiedza o społeczeństwie, IV-VIII klasa

Treści nauczania

Uczeń przedstawia korzyści i zagrożenia wynikające z korzystania z zasobów internetu; rozpoznaje przemoc w cyberprzestrzeni i wyjaśnia, jak należy na nią reagować.

Uczeń uzasadnia potrzebę przestrzegania zasad etycznych w życiu publicznym; rozpoznaje przejawy ich łamania i podaje skutki takich działań.